

УДК 658.15

DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V44\(2024\)-03](https://doi.org/10.31521/modecon.V44(2024)-03)

Боднар О. А., кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна

ORCID: 0000-0002-0152-4290

e-mail: bodnaroa@mnau.edu.ua

Семенюк А. І., здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету, Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна

ORCID: 0009-0000-7373-0627

e-mail: a.semeniuk2002@gmail.com

Формування фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств

Анотація. У статті досліджено формування фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств. Розглянуто поняття, суть, характерні риси, особливості фінансових ресурсів в сільськогосподарських підприємствах. Представлено види фінансових ресурсів, визначено чинники впливу на фінансове забезпечення фінансових ресурсів підприємства.

Зазначено, що фінансові ресурси, впливають на виробничу діяльність сільськогосподарських підприємств, забезпечують її безперерйність, що безпосередньо досягається за рахунок синхронізації формування фінансових ресурсів й ефективного їх використання, що дає можливість досягти максимального прибутку.

Доведено, що оцінка рівня забезпеченості сільськогосподарського підприємства фінансовими ресурсами, пошук джерел їх формування, планування важливі для стратегічних управлінських рішень й трансформаційних змін в сільськогосподарських підприємствах.

Ключові слова: сільськогосподарське підприємство, фінансові ресурси, формування фінансових ресурсів, джерела фінансування, структура.

Bodnar Olena, PhD (Economics), Associate Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance, Mykolayiv National Agrarian University, Mykolayiv, Ukraine.

Semeniuk Anastasiia, Applicant of Higher Education, Accounting and Finance Faculty, Mykolayiv National Agrarian University, Mykolayiv, Ukraine

Formation of Financial Resources of Agricultural Enterprises

Abstract. Introduction. For the successful operation of an agricultural enterprise, management must pay due attention to all directions, among which an important aspect is the financing of the organization's needs. The financial condition of the enterprise directly depends on the creation of sufficient resource provision, which necessitates the diversification of funding sources. Among the key tasks of managing financial resources is determining the optimal ratio between the formation of own and borrowed capital, as well as ensuring their effective use.

Purpose. The purpose of this study is to identify the features of the formation of financial resources of agricultural enterprises in permanent conditions.

Results. The article examines the formation of financial resources of agricultural enterprises. The concept, essence, characteristic features, peculiarities of financial resources in agricultural enterprises are considered. The types of financial resources are presented, the factors affecting the financial support of the company's financial resources are determined.

It is noted that financial resources affecting the production activity of agricultural enterprises ensure its continuity, which is directly achieved due to the synchronization of the formation of financial resources and their effective use, which makes it possible to achieve maximum profit.

It has been proven that the assessment of the level of financial resources of an agricultural enterprise, the search for sources of their formation, and planning are important for strategic management decisions and transformational changes in agricultural enterprises.

Conclusions. Financial resources play an important role in the functioning of agricultural enterprises. The composition and size of financial resources largely depend on the efficiency and scale of production, at the same time, the availability of appropriate amounts of resources and their effective management are the key to the growth of industrial and economic development. The formation of the necessary funds and capital for production activities requires the availability of sufficient financial resources. An increase in the specific weight of an agricultural enterprise's own funds has a positive effect on financial and economic activity and ensures the sustainability of its development.

The formation of financial resources of agricultural enterprises is closely related to the peculiarities of agricultural production, which affect the organization of these processes: seasonality of costs and income, a long production cycle and high risk, require specialized approaches to financial management. To ensure the stability and competitiveness of agricultural enterprises,

¹Стаття надійшла до редакції: 13.04.2024

Received: 13 April 2024

it is necessary to take into account both the objective factors of the circulation of financial resources and the subjective aspects of managerial influence. Effective planning, strategic management and adaptation to the specific conditions of the agricultural sector are the key to the successful formation of financial resources, which will contribute to the sustainable development of agricultural enterprises and increase their financial stability.

Keywords: agricultural enterprise, financial resources, formation of financial resources, sources of financing, structure.

JEL Classification: Q14; G38.

Постановка проблеми. Фінансові ресурси є основним елементом в забезпеченні розширеного відтворення на підприємстві. Для успішної діяльності аграрного підприємства керівництво має приділяти належну увагу всім напрямам, серед яких важливим аспектом є фінансування потреб організації. Фінансовий стан підприємства безпосередньо залежить від створення достатнього ресурсного забезпечення, що зумовлює необхідність диверсифікації джерел фінансування. Серед ключових завдань управління фінансовими ресурсами є визначення оптимального співвідношення між формуванням власного та залученого капіталу, а також забезпечення ефективного їх використання.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Формування фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств є об'єктом дослідження багатьох науковців в їх працях, а саме: А. Нечипоренко та А. Рибалкіна [1], О. Боднар та В. Кучер [2], Л. Бровко, Є. Бровко та О. Крижановський [3], С. Халтур та В. Стоцький [4], К. Чукіна та Н. Захарова [5], Л. Бражник [6], П. Стецюк [7], Л. Гриценко та Л. Деркач [8], Л. Недільська, Л. Дорохова та І. Дем'янюк [9], Ю. Гайбура [10]. Їх дослідження присвячені вивченню формування фінансових ресурсів, їх складу та джерелам зростання в сільськогосподарських підприємствах. Але деякі аспекти потребують подальшого дослідження щодо забезпечення формування фінансових ресурсів.

Формулювання цілей дослідження. Метою даного дослідження є ідентифікація особливостей формування фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств в перманентних умовах.

Основні результати дослідження. Успіх та розвиток будь-якого підприємства значною мірою залежать від розміру, структури та складу фінансових ресурсів. Вони відіграють вирішальну роль у процесі розширеного відтворення, виконанні фінансових зобов'язань перед іншими підприємствами, організаціями, банківськими установами, страховими компаніями, бюджетом, а також забезпечують загальний розвиток підприємства. Фінансові ресурси – це один із найважливіших чинників економічного відтворення та зростання підприємства; це ресурси, що мають безпосередньо грошову форму, на відміну від матеріальних, природних і трудових ресурсів.

Під фінансовими ресурсами сільськогосподарських підприємств слід розуміти грошові надходження та доходи, якими володіє суб'єкт господарювання та має право ними розпоряджатися для фінансування витрат, виконання фінансових зобов'язань, а також для розширення виробництва з метою отримання максимального прибутку [1]. Формування фінансових ресурсів підприємства на етапі створення значною мірою залежить від його організаційно-правової форми господарювання.

Під час формування фінансових ресурсів сільськогосподарського підприємства існують такі види фінансових відносин:

- між власником і сільськогосподарським підприємством;
- між сільськогосподарським підприємством і його власником;
- між підприємством та іншими організаціями та установами;
- між працівниками та сільськогосподарським підприємством.

Особливості таких відносин в тому, що рух грошових коштів відбувається переважно від власника фінансових ресурсів до підприємства, або ж від підприємства до власника фінансових ресурсів.

Використання фінансових ресурсів аграрних підприємств охоплює як внутрішні, так і зовнішні фінансові взаємозв'язки. Ключова відмінність між внутрішніми та зовнішніми джерелами формування фінансових ресурсів полягає в тому, що на початковому етапі становлення підприємство може акумулювати фінансові ресурси виключно із зовнішніх джерел. Під час первинного формування фінансових ресурсів одну з провідних ролей у складі зовнішніх джерел відіграє додатковий пайовий або акціонерний капітал. До джерел залучення фінансових ресурсів ззовні для підприємства належать довгострокові та поточні зобов'язання.

Внутрішні джерела формування фінансових ресурсів виникають вже в процесі господарської діяльності підприємства і включають нерозподілений прибуток, амортизаційні відрахування, резервні фонди тощо. Зовнішні джерела є необхідними для забезпечення безперервного відтворювального циклу та розширення виробничої діяльності у випадку недостатності внутрішніх джерел фінансування [3].

Водночас, надмірна залежність від зовнішніх джерел може негативно позначитися на фінансовій стійкості підприємства.

Ефективне управління фінансовими ресурсами підприємства та їх формування забезпечується реалізацією певних принципів:

- комплексне прийняття фінансових рішень;
- підвищення динаміки фінансового управління;
- інтегрованість системи фінансового управління підприємством;
- оптимізація джерел фінансування;
- орієнтація на фінансову стратегію розвитку підприємства;
- актуалізація підходів до прийняття фінансових рішень [4].

Під час формування фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств надзвичайно важливим є забезпечення збалансованості та визначення оптимального співвідношення джерел їх походження. Із плином часу структура джерел

фінансових ресурсів може зазнавати змін, оскільки на неї впливає низка чинників, серед яких зростання питомої ваги залучених із зовнішніх джерел коштів, збільшення частки кредиторської заборгованості, що може призвести до зменшення інвестиційного потенціалу підприємства. Тому, підтримання оптимальної структури джерел фінансових ресурсів є запорукою стабільного фінансового забезпечення діяльності сільськогосподарського підприємства та розширення його інвестиційних можливостей.

Сільське господарство має низку особливостей, які безпосередньо позначаються на його функціонуванні, тому варто зазначити деякі характерні ознаки формування та використання фінансових ресурсів у цій галузі: сезонність виробництва, тривалість виробничого циклу, потреба в кредитних ресурсах, оренда земельних ділянок, специфічні правила формування і використання фінансових ресурсів. Безпосередньо існує безліч різноманітних чинників, що впливають на фінансове забезпечення аграрних підприємств (рис. 1).

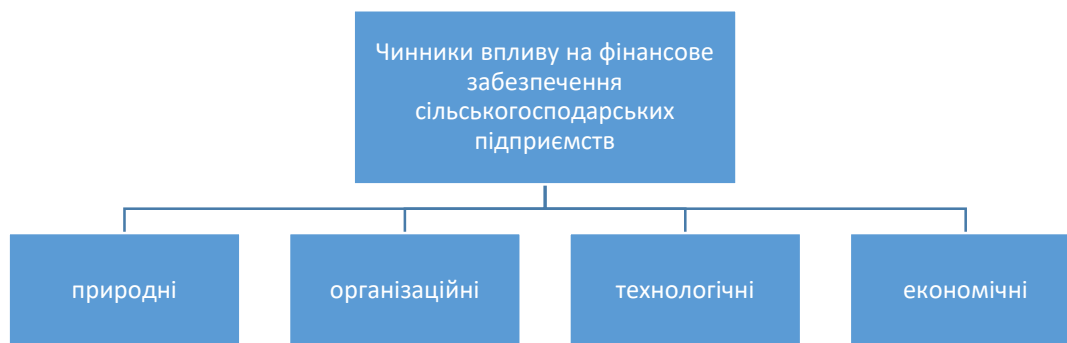

Рисунок 1 - Чинники впливу на фінансове забезпечення сільськогосподарських підприємств

Джерело: [5].

Природно-кліматичний чинник характеризується сезонним характером виробництва, мінливістю урожайності, залежністю від погодних умов, використання земельних ресурсів як головного засобу виробництва.

Організаційний чинник: тривалий часовий проміжок між виготовленням та реалізацією продукції, оренда активів, високий ризик, значна протяжність виробничого циклу, складнощі зі збутом.

Технологічний чинник: величезні обсяги незавершеного виробництва, втрати частини вирощеної продукції, застарілі технології, присутність важко реалізованих запасів.

Економічний чинник: інфляційні коливання, недостатнє державне фінансування та непомірно високі відсоткові ставки за банківськими позиками, специфічні вимоги до застави, нерівномірність надходження та потреби у фінансових ресурсах.

Дані чинники формують унікальні особливості у процесі формування та використання фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств порівняно з іншими галузями економіки. Їх необхідно враховувати при розробці фінансової стратегії та управлінні грошовими потоками аграрної організації [5].

Фінансові ресурси мають низку визначальних ознак та особливостей, які зображено на рис. 2.

Визначальні ознаки фінансових ресурсів	джерело доходу;
	виробничі та інвестиційні ресурси;
	здатність швидкої трансформації;
	обмежена мобільність;
	об'єкт купівлі-продажу, права власності та розпорядження;
	об'єкт економічного управління;
	систематичний вплив фактору ризику;
	цільовий характер використання;
	специфічні правила формування та використання суб'єктами господарювання різних організаційно правових форм.

Рисунок 2 - **Визначальні ознаки та особливості фінансових ресурсів**

Джерело: [6].

Власні фінансові ресурси є фундаментом для фінансування господарської діяльності будь-якого підприємства. Задля максимального нарощування фінансових ресурсів на підприємствах необхідно чітко дотримуватися цільового спрямування отриманих коштів, які надійшли з різних джерел фінансування, у конкретні категорії активів [6]. Слід пам'ятати, що завдяки власним коштам сільськогосподарські підприємства формують свої основні засоби. Забезпечення оборотними активами відбувається шляхом залучення тимчасових фінансових джерел, серед яких короткострокові кредити та позики, а також інші фінансові інструменти. Зауважимо, що за умови більшого обсягу вкладених оборотних активів у виробництво, підприємство отримує більші обсяги виробництва, а відтак і більші доходи. Проте, не можна забувати, що вартість залученого або позичкового капіталу та рівень рентабельності сільгосппідприємства може суттєво змінитися в кінцевому підсумку. Також дієвим способом для залучення значних обсягів фінансових ресурсів для організації є перетворення приватного підприємства на акціонерне товариство, що дає змогу швидко акумулювати власний капітал шляхом емісії акцій на фондовому ринку [2].

Для ефективної діяльності в умовах ринкової економіки підприємство має приділяти належну увагу всім сферам своєї діяльності. Забезпечення адекватного фінансування різноманітних потреб підприємства, зокрема виробничих, соціальних та інвестиційних, є однією з найважливіших складових його успішного функціонування. Формування оптимального портфеля джерел фінансових ресурсів

для покриття цих потреб виступає вирішальним чинником стабільного розвитку організації та досягнення стратегічних цілей. Керівництво підприємства повинне ретельно вивчати та аналізувати всі можливі варіанти залучення коштів, оцінюючи їхню доступність, вартість та ризики, задля створення збалансованої структури фінансування, яка б максимально відповідала специфіці діяльності та перспективам зростання підприємства.

У сучасних економічних реаліях підприємствам необхідно розробляти зважену фінансову стратегію, адже раніше це питання залишалося поза належною увагою. У минулому підприємства намагалися максимально залучати кошти, проте не проводили ґрунтовного аналізу наслідків такого підходу. Розробка виваженої фінансової політики з урахуванням оптимального співвідношення різних джерел фінансових ресурсів є запорукою стійкого розвитку підприємства та досягнення стратегічних цілей.

Виважений підхід до формування оптимальної структури капіталу дозволяє знизити фінансові витрати, забезпечити фінансову стійкість та інвестиційну привабливість організації. Фінансова політика повинна бути тісно інтегрована із загальною стратегією підприємства та відображати його цілі та пріоритети розвитку.

Групування фінансових ресурсів сільського господарства в економічній теорії здійснюються за різними ознаками, а саме:

- походження капіталу: автономні (сформовані за рахунок внутрішніх джерел - реінвестованого прибутку, амортизаційних відрахувань) та залучені

(мобілізовані ззовні - кредити, інвестиції, державна підтримка);

- форма володіння: приватні (власні кошти засновників, акціонерів), колективні (об'єднані фонди, кооперативні структури), наднаціональні (міжнародні організації), державно-комунальні (бюджетні асигнування);

- цільове спрямування: стартові (для започаткування діяльності), розвиткові (на розширення виробництва, модернізацію, інновації), оборотні (для покриття поточних операційних витрат);

- спосіб нагромадження: первинні (початковий капітал при заснуванні), внутрішні (реінвестований прибуток, амортизація), зовнішні (запозичені, залучені), державні (в порядку бюджетного фінансування);

- сфера застосування: державний сектор (бюджетне фінансування програм, інфраструктури), банківсько-фінансові установи (кредитування, інвестиційні проекти), страхові компанії (резерви,

інвестиційні портфелі), інвестори (вкладення в акції, облігації), спонсорство (благодійність, меценатство), фондовий ринок (торгівля цінними паперами).

На різних етапах розвитку сільськогосподарського підприємства фінансові ресурси можуть формуватися як за рахунок власних коштів, так і позичених та залучених надходжень у грошовій або матеріальній формі. Матеріальні надходження можуть бути трансформовані в один з елементів фінансових ресурсів [7].

Вибір оптимального співвідношення між власними, позиченими та залученими коштами є важливим завданням управління фінансовими ресурсами. Надмірна залежність від зовнішніх джерел може підвищити фінансові ризики, тоді як обмежена залученість зовнішніх ресурсів може стримувати розвиток підприємства. Ретельний аналіз вартості та доступності різних джерел фінансування дозволяє сформулювати збалансовану структуру капіталу. (рис 3).

Рисунок 3 – Склад фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств

Джерело: [2]

Залежно від рівня акумуляції та розпорядження, фінансові ресурси можна розмежувати на концентровані та дисперсні. Концентровані фінансові ресурси зосереджуються на національному рівні та перебувають у віданні державних інституцій - бюджетної системи, цільових фондів, резервів тощо. Їх формування відбувається за рахунок податкових надходжень, обов'язкових платежів та інших джерел наповнення державної скарбниці. Розпорядження цими ресурсами здійснюється централізовано для фінансування суспільних потреб, реалізації програм розвитку, забезпечення функціонування державного апарату.

Натомість дисперсні фінансові ресурси перебувають у розпорядженні безпосередніх господарюючих суб'єктів - підприємницьких структур різних форм власності та організаційно-правових форм. Їх джерелами є статутний капітал, прибутки, амортизаційні відрахування, залучені інвестиції та

кредити. Такі ресурси децентралізовано управляються на рівні окремих економічних одиниць для забезпечення їхньої операційної, інвестиційної та фінансової діяльності відповідно до стратегічних цілей та поточних потреб.

Збалансоване співіснування концентрованих і дисперсних ресурсів є запорукою стабільного функціонування як державних фінансів, так і приватного сектору економіки [8].

Весь комплекс фінансових взаємозв'язків аграрного підприємства проявляється в грошових потоках і знаходить своє відображення у формуванні та використанні його фінансових ресурсів. Виходячи з цього, можна констатувати, що фінансові ресурси підприємства формуються залежно від того, як суб'єкт господарювання вибудовує свої відносини.

Сільськогосподарські підприємства вирізняються унікальним характером діяльності, що ґрунтується на залученні специфічного чинника виробництва -

земельних угідь. На відміну від інших галузей економіки, де земля слугує лише просторовим підґрунтям для розміщення виробничих потужностей, в аграрному секторі вона відіграє роль основного засобу виробництва. Ця особливість зумовлює необхідність задіяння чотирьох ключових ресурсів у процесі сільськогосподарського виробництва: землі, живої праці, основних та оборотних активів. Тоді як в інших сферах господарювання традиційно використовуються лише три ресурси: праця, основний та оборотний капітал.

Залучення землі як самостійного чинника виробництва накладає відбиток на весь процес господарювання в аграрному секторі - від вибору технологій та організації праці до формування собівартості продукції та забезпечення ефективності діяльності. Раціональне використання цього унікального ресурсу є запорукою конкурентоспроможності та сталого розвитку сільськогосподарських підприємств в умовах мінливого ринкового середовища.

Протягом тривалого часу земля продовжує перебувати в обороті сільгоспідприємств, на ній виробляється сільськогосподарська продукція. Оскільки земля є основним засобом виробництва, вона потребує свого відтворення, тому від підприємства вимагається вкладати достатню кількість основного та оборотного капіталу, а також не забувати про інвестиції з урахуванням фактичних масштабів використання земельних ресурсів [9].

Аграрні підприємства функціонують в особливих умовах, оскільки більшість з них орендує земельні ділянки та майно у значних обсягах. Це істотно впливає на забезпечення фінансовими ресурсами сільгоспідприємств через необхідність сплачувати великі орендні платежі.

На сьогоднішній день сільськогосподарські підприємства вимушені працювати в умовах ризику та

невизначеності, адже їхня діяльність відбувається в різних ґрунтово-кліматичних зонах, що суттєво позначається на результатах виробництва сільгосппродукції та має певні наслідки для економічного розвитку. Саме обсяг виробництва сільськогосподарської продукції, його ефективність визначають розмір, склад та структуру фінансових ресурсів аграрного підприємства [10].

Висновки. Враховуючи вище зазначене, можна зробити висновок, фінансові ресурси відіграють важливу роль у функціонуванні сільськогосподарських підприємств. Склад і розмір фінансових ресурсів значною мірою залежать від ефективності та масштабів виробництва, водночас наявність належних обсягів ресурсів та ефективне управління ними є запорукою зростання виробничо-економічного розвитку. Формування необхідних фондів та капіталу для виробничої діяльності вимагає наявності достатніх фінансових ресурсів. Підвищення питомої ваги власних коштів сільськогосподарського підприємства позитивно впливає на фінансово-господарську діяльність та забезпечує стійкість його розвитку.

Формування фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств тісно пов'язане з особливостями сільськогосподарського виробництва, які впливають на організацію цих процесів: сезонність витрат і доходів, тривалий виробничий цикл та висока ризиковість, вимагають спеціалізованих підходів до управління фінансами. Для забезпечення стабільності та конкурентоспроможності аграрних підприємств необхідно враховувати як об'єктивні фактори кругообігу фінансових ресурсів, так і суб'єктивні аспекти управлінського впливу. Ефективне планування, стратегічний менеджмент та адаптація до специфічних умов аграрного сектору є запорукою успішного формування фінансових ресурсів, що сприятиме стійкому розвитку сільськогосподарських підприємств і підвищенню їх фінансової стійкості.

Література:

1. Нечипоренко А. В., Рибалкіна А. О. Теоретичні аспекти формування та використання фінансових ресурсів підприємства. *Ефективна економіка*. 2020, № 11. DOI: 10.32702/2307-2105-2020.11.85. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2020/87.pdf.
2. Боднар О. А., Кучер В. А. Особливості формування фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств в сучасних умовах. *Modern Economics*. 2017, № 6. С. 6-14. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V6\(2017\)](https://doi.org/10.31521/modecon.V6(2017)).
3. Бровко Л. І., Бровко Є. І., Крижановський О. О. Формування фінансових ресурсів підприємств в умовах нестабільності. *Економічна наука*. 2019, № 9. С. 57-63. DOI: 10.32702/2306-6806.2019.9.57. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/9_2019/12.pdf.
4. Халтур С. М., Строчкий В. В. Актуалізація процедури формування фінансових ресурсів підприємства в умовах цифрової економіки. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2023, Вип. 8(08). С. 112-116. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.8-19>. URL: <http://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/236/222>.
5. Чукіна К. Ю., Захарова Н. Ю. Формування фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств. *Фінансово-економічні механізми розвитку підприємництва: теоретичний та практичний аспекти: збірник тез за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених*. (М. Дніпро, 19–20 листопада 2020 р.). Частина 2. – Дніпро: НМетАУ, 2020. С. 284-286. URL: <http://elar.tsatu.edu.ua/bitstream/123456789/14103/1/14.pdf>.
6. Бражник Л. В. Фінансові ресурси підприємства: їх формування та використання. *Економіка і суспільство*. 2018, Вип. 4. С. 778-783. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/14_ukr/111.pdf.
7. Стецюк П. А. Методологічний базис управління джерелами формування фінансових ресурсів підприємств. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2018, № 2 (24). С. 13-23. URL: <https://journals.dut.edu.ua/index.php/emb/article/view/1879/1782>.

8. Гриценко Л. Л., Деркач Л. С. Дослідження формування та використання фінансових ресурсів корпоративного підприємства. *Вісник СумДУ. Серія «Економіка»*. 2021, № 2. С. 79-87. DOI: 10.21272/1817-9215.2021.2-10. URL: https://visnyk.fem.sumdu.edu.ua/issues/2_2021/10.pdf.
9. Фінансова політика в аграрному секторі економіки: стан та перспективи. Монографія. Абрамова І. В. та ін. Житомир: ЖНАЕУ, 2016. 362 с. URL: http://ir.polissiauniver.edu.ua/bitstream/123456789/3839/1/Finansova_polituka_APK_2015_364.pdf.
10. Гайбура Ю. А. Концептуальні засади формування фінансових ресурсів підприємств за сучасних умов. *Агросвіт*. 2020, № 6. С. 14-21. DOI: 10.32702/2306-6792.2020.6.14.

References:

1. Nechyporenko A., Rybalkina A. (2020). Theoretical aspects of the formation and use of financial resources of the enterprise. *Efficient economy*, № 11. DOI: 10.32702/2307-2105-2020.11.85. http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2020/87.pdf.
2. Bodnar, O., Kucher, V. (2017). Formating special financial features resources of agricultural enterprises in modern conditions. *Modern Economics*. № 6. С. 6-14. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V6\(2017\)](https://doi.org/10.31521/modecon.V6(2017)).
3. Brovko, L., Brovko, Ye. & Kryzhanovskiy, O. (2019). Formation of financial resources of enterprises in conditions of instability. *Economics*, № 9, 57-63. DOI: 10.32702/2306-6806.2019.9.57.
4. Khalatur, S., Strozkiy, V. (2023). Update of the procedure for the formation of financial resources of the enterprise in the conditions of the digital economy. *Digital economy and economic security*, 8(08), 112-116. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.8-19>.
5. Chukina, K., Zakharova, N. (2020, November 19-20). *Formation of financial resources of agricultural enterprises*. [Conference presentation abstract]. NmetAU, Dnipro, Ukraine. <http://elar.tsatu.edu.ua/bitstream/123456789/14103/1/14.pdf>.
6. Brazhnyk, L. (2018). Financial resources of the enterprise: their formation and use. *Economy and society*, 4, 778-783. https://economyandsociety.in.ua/journals/14_ukr/111.pdf.
7. Stetsyuk, P. (2018). Methodological basis of management of formation sources financial resources of enterprises. *Economy. Management. Business*, 2 (24), 13-23. <https://journals.dut.edu.ua/index.php/emb/article/view/1879/1782>.
8. Hrytsenko, L., Derkach, L. (2021). Research of the formation and use of financial resources of the corporate enterprise. *Bulletin of Sumy State University. "Economy" series*, 2, 79-87. DOI: 10.21272/1817-9215.2021.2-10. https://visnyk.fem.sumdu.edu.ua/issues/2_2021/10.pdf.
9. Abramova, I., Vilenchuk, O., Dema, D., Demyanyuk, I., Dorokhova L., Kurovska N., Lymar, O., Nedilska, L., Stoyko, O., Sus L., Sus, Yu., Feshchenko, N. & Shevchuk, I. (2016). *Financial policy in the agrarian sector of the economy: state and prospects. Monograph*. ZhNAEU. http://ir.polissiauniver.edu.ua/bitstream/123456789/3839/1/Finansova_polituka_APK_2015_364.pdf.
10. Haibura, Yu. (2020). conceptual basis of formation of financial resources of enterprises in modern conditions. *Agroworld*, 6, 14-21. DOI: 10.32702/2306-6792.2020.6.14.

